

εἶναι πολὺ περισσώτερον ἐγνωσμένη πρὸς τὴν σοφίαν μου, τὴν φρονήσιν μου καὶ τὴν γενναιότητά μου, δὲν εὐρίσκει φιλικὴν τινα παραγγελίαν ἥτις νὰ μοῦ χρησιμεύσῃ εἰς τὸ μέλλον;

— Ὁ Μαζαρίνος ἐστάθη ὀλίγον συλλογισζόμενος.

— Ἐπράξεις, τοῦ εἶπεν, εὐεργεσίαν μεγάλην εἰς ἐμέ, διπλαθὲς εἰς τοὺς ἐδικούς μου, βασιλεῦ.

— Ἀς τ' ἀφῶσωμεν πλέον αὐτὸ, εἶπεν ὁ βασιλεὺς.

— Θέλω λοιπὸν, ἠκολούθησεν ὁ Μαζαρίνος, θέλω λοιπὸν καὶ ἐγὼ νὰ σοῦ δώσω τι εἰς ἀνταμοιβὴν τῶν σαράντα ἑκατομμυρίων, τὰ ὅποια τόσον βασιλοπρεπῶς ἐγκαταλείπεις.

Ὁ Λουδοβίκος ἔδειξε διὰ τοῦ κινήματός του ὅτι ὅλαι αἱ τοιαῦται κολακεῖαι τὸν ἠνώχλουν.

— Θέλω, ἐπανελάβεν ὁ Μαζαρίνος, νὰ σοῦ δώσω μίαν μόνην συμβουλήν· ναι, μίαν μόνην συμβουλήν, ἀλλὰ συμβουλήν πολυτιμωτέραν ἀπὸ τὰ σαράντα αὐτὰ ἑκατομμύρια.

— Κύριε καρδινάλιε! τὸν διέκοψεν ὁ Ἰα' Λουδοβίκος.

— Βασιλεῦ, ἄκουσε τὴν συμβουλήν αὐτήν.

— Ἀκούω.

— Πλησίασε, βασιλεῦ, διότι δὲν ἔχω πλέον δύναμιν . . . πλησιέστερα, βασιλεῦ, πλησιέστερα.

Ὁ βασιλεὺς ἔσκυψεν ὅλος εἰς τὴν κλίνην τοῦ ψυχρὰ γαζοῦντος.

— Βασιλεῦ, εἶπεν ὁ Μαζαρίνος, τόσον χαμηλὰ ὥστε ἡ πνοὴ τῆς λαλιάς του ἔφθασε μόνη, ὡς παραγγελία τοῦ τάφου, εἰς τὴν προσεκτικὴν τοῦ νέου βασιλείως ἀκοήν . . . βασιλεῦ, μὴν ἔχῃς ποτὲ πρωθυπουργόν.

Ὁ Λουδοβίκος ὠρθώθη ἐκστατικός. Ἡ συμβουλή αὕτη ἦτον ἐξομολόγησις. Καὶ θησαυρὸς ἦτον τῷ ὄντι ἡ εὐλικρινὴς αὕτη ἐξομολόγησις τοῦ Μαζαρίνου. Ἡ κληροδοσία τοῦ καρδινάλιου πρὸς τὸν βασιλέα συνίστατο εἰς πέντε μόνον λέξεις· ἀλλ' αἱ πέντε αὐταὶ λέξεις, ὁ Μαζαρίνος τὸ εἶπεν, ἀξίζαν σαράντα ἑκατομμύρια.

Ὀλίγας στιγμὰς ὁ Λουδοβίκος ἔμεινεν ἀπόπληκτος. Ὁ Μαζαρίνος ὅμως ἐφάνη ὅτι εἶπε λόγον πολλὰ φυσικόν.

— Τώρα, ἐκτὸς τῆς οἰκογενείας σου, ἠρώτησεν ὁ νέος βασιλεὺς, ἔχεις κανένα ἄλλον νὰ μοῦ συστήσῃς, κύριε Μαζαρίνε;

Εὐσμός μικρὸς ἠκούσθη ὀπισθεν τῶν παραπετασμάτων τῆς κλίνης. Ὁ Μαζαρίνος ἐνόησε.

— Ναί, ναί, ἐφώναξε μεζωπρότητα· ναί, Μεγαλειότης· θὰ σοῦ συστήσω ἄνθρωπον φρόνιμον, ἄνθρωπον τίμιον, ἄνθρωπον ἐπιτήδειον.

— Λέγε τ' ὄνομά του, κύριε καρδινάλιε.

— Τ' ὄνομά του σοῦ εἶναι σχεδὸν ἄγνωστον ἀκόμη, βασιλεῦ· εἶναι ὁ κύριος Κολμπέρ, ὁ ἐπιμελητὴς μου. Ὡ! δοκίμασέ τον, ἐπρόσθεσεν ὁ Μαζαρίνος τονίζων δυνατὰ τὴν φωνήν του· ὅ,τι μοῦ προεῖπε μοῦ συνέβη· ἔχει νοῦν διορατικόν, καὶ ποτὲ δὲν ἠπατήθη, οὔτε εἰς τὰ πράγματα, οὔτε εἰς τὰ πρόσωπα, τὸ ὅποσον εἶναι περισσοτέρως ἀπορίας ἀξίον. Βασιλεῦ, σοῦ χρεωστῶ πολλά, ἀλλὰ νομί-

ζω ὅτι σοῦ τὰ πληρόνω δὲα δίδωμ εἰς τὴν Μεγαλειότητά σου τὸν κύριον Κολμπέρ.

— Ἀς ἦναι, εἶπε με ἀδιαφορίαν ὁ Λουδοβίκος, διότι, καθὼς τὸ ἔλεγεν ὁ Μαζαρίνος, τ' ὄνομα τοῦτο τοῦ Κολμπέρ τοῦ ἦτον ὁλωσδιόλου ἄγνωστον, καὶ ἐξελάμβανε τὸν ἐνθουσιασμόν τοῦτον τοῦ καρδινάλιου ὡς παραφροσύνην ἀνδρὸς ἀπονήσκοντος.

Ὁ καρδινάλιος εἶχε πέσει πάλιν εἰς τὸ προσκέφαλον.

— Αὐτὴν τὴν φορὰν πλέον, ἔχε ὑγίειαν, βασιλεῦ . . . ἔχε ὑγίειαν, ἐμυρμούριζεν ὁ Μαζαρίνος. . . Ἀπέκαμα, καὶ ἔχω ἀκόμη τραχὺν δρόμον νὰ κάμω πρὶν παρουσιασθῶ ἐμπροσθεν τοῦ νέου κυρίου μου. . . ἔχε ὑγίειαν, βασιλεῦ.

Ὁ νέος βασιλεὺς ἠσθάνθη ὕγρους ἀπὸ τὰ δάκρυα τοὺς ὀφθαλμούς του. Ἐσκυψε πρὸς τὸν ψυχρὰ γαζοῦντα, ὅστις ἦτον σχεδὸν λείψανον, καὶ ἔπειτα ἔφυγε κατεσπασμένως.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ ΤΟΜΟΥ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΓΛΩΣΣΩΝ ΤΗΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΗΣ.

Αἱ ὁμιλούμεναι καθ' ὅλην τὴν γῆν γλώσσαι ἀριθμοῦνται ἐν γένει εἰς 2000, αἱ δὲ διάλεκτοι αὐτῶν εἰς 5000. Διαιροῦσι δὲ αὐτὰς εἰς πέντε μεγάλας κλάσεις, ἐκ τῶν πέντε μερῶν τοῦ κόσμου, δηλ. εἰς γλώσσας τῆς Ἀσίας, τῆς Εὐρώπης, τῆς Ἀφρικῆς, τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ὠκεανίας· ἐκάστη δὲ τῶν κλάσεων τούτων ὑποδιαιρεῖται εἰς οἰκογενείας.

Ἐκτὸς τῶν διαιρέσεων τούτων, οἱ γλωσσογράφοι διακρίνουσιν τῷ ὀνόματι ὁμάδος Ἰνδο-Γερμανικῆς ἢ μᾶλλον Ἰνδο-Εὐρωπαϊκῆς ἄθροισιν οἰκογενειῶν τινων, αἵτινες παρουσιάζουσιν ἅπασαι, μεταξύ των, σημεῖα ἀναμφίβολα συγγενείας. Εἶναι δὲ αὗται αἱ οἰκογένειαι Ἰνδική, Περσική, Ῥωμαϊκὴ, Γερμανικὴ, Σλαβικὴ καὶ Κελτικὴ.

Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο νομίζομεν ἀρκετὰ περίεργον καὶ ἀξίον τῆς προσοχῆς τῶν ἀναγνωστῶν μας, διὸ ἐπιχειροῦμεν νὰ δώσωμεν ἐνταῦθα σύντομόν τινα εἰδήσιν περὶ ὅλων ἐν γένει τῶν γλωσσῶν τῆς Οἰκουμένης παλαιῶν τε καὶ νεωτέρων, ἀρχόμενοι ἀπὸ τὰς τῆς Ἀσίας, τῆς καὶ κοιτίδος νομιζομένης τοῦ ἀνθρωπίνου γένους.

Γλῶσσαι τῆς Ἀσίας.

Αἱ γλῶσσαι αὗται περιλαμβάνουσιν τὰς Σημητικὰς, καυκασικὰς, περσικὰς, Ἰνδικὰς, ταταρικὰς καὶ τὰς τῆς Σιβηρίας.

α. Σημητικαὶ Γλῶσσαι.

Αἱ Σημητικαὶ Γλῶσσαι διαιροῦνται εἰς πέντε κλάδους, τὸν Ἑβραϊκόν, Συρικόν, Μηδικόν, Ἀραβικόν καὶ Ἀβυσινόν.

Ὁ Ἑβραϊκὸς κλάδος περιλαμβάνει

1. Τὴν Ἑβραϊκὴν Γλῶσσαν, ὑποδιαιρουμένην

εἰς τρεῖς διαλέκτους, τὴν ἀρχαίαν Ἑβραϊκὴν ἥτις ἔπαυσε νὰ ὁμιλῇται μετὰ τὴν αἰχμαλωσίαν τῆς Βαβυλώνης· τὸ Χαλδαϊκὸν ἰδιῶμα, ὅπερ διετέχθη τὴν ἀρχαίαν Ἑβραϊκὴν, ὠμιλεῖτο δὲ καὶ ἐγράφετο μέχρι τῆς ἐνδεκάτης ἑκατονταετηρίδος μ. Χ., τὸ Σαμαριτικὸν μωρμαθὲν ἐπὶ αἰῶνα π. Χ. διὰ τῆς ἀναμίξεως τῆς Ἑβραϊκῆς, τῆς Χαλδαϊκῆς καὶ τῆς Συρικῆς, καὶ τὴν Γλῶσσαν τῶν Ραββίνων, μωρμαθὲς ὑπὸ τῶν σοφῶν Ἑβραίων τῆς Ἰσπανίας. Τὸ Ἑβραϊκὸν ἀλφάβητον, ὅπερ τροποποιούμενον παρήγαγε τὸ Ἑλληνικόν, Λατινικόν, Γοτθικόν καὶ Σλαβικόν, σύγκειται ἐξ εἰκοσιδύο γραμμάτων, ὧν ὁ τε τύπος καὶ ἡ ἀξία ἐπλήθυνε μικροτάτως μεταβολάς.

2. Τὴν Φοινικικὴν Γλῶσσαν, ἥτις ὠμιλεῖτο ποτὲ εἰς ὅλας τὰς περαλίους χώρας τῆς Μεσογείου.
3. Τὴν Πουνικὴν ἢ Καρχηδονικὴν, ἥτις ἐλαλεῖτο εἰσέτι ἐν Ἀφρικῇ ἐπὶ τοῦ Ἀγίου Λύγουστίνου. Ταύτης σώζονται ἐπιγραφαὶ τινες καὶ νομίσματα τῆς Καρχηδόνης καὶ δεκαεῖς στίχοι εἰς τὸν Ποίνυλον (Poenulus) τοῦ Πλάτου.

Ἡ Συρικὸς κλάδος περιέχει·

1. Τὴν Συρικὴν, ἀρχαίαν διάλεκτον τῶν περαποταμίων κατοίκων τοῦ Εὐράχτου καὶ τοῦ Τίγριος, ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας μέχρι τῆς θαλάσσης. Ἡ φιλολογία τῆς ἦτο διάσχυτος κατὰ τὸν Ε. καὶ Γ. αἰῶνα μ. Χ. Διεσώθη δὲ αὐτῇς μόνον τὸ χρονικὸν τοῦ Ἀπουλαρᾶ καὶ τὸ τοῦ Διονυσίου τοῦ ἐκ Θελμαγάρ. Ἡ Συρικὴ εἶναι σήμερον ἡ ἐκκλησιαστικὴ καὶ φιλολογικὴ γλῶσσα τῶν Ἰακωβιτῶν, τῶν Νεστοριανῶν καὶ τῶν Μαρωνιτῶν. ἔχει δὲ τρεῖς διαφορὰ ἀλφάβητα, ἅπαντα ἐξ εἰκοσι δύο γραμμάτων.

2. Τὴν Χαλδαϊκὴν, Γλῶσσαν πρὸ πολλοῦ ἐκλείψαν. Ἡ Γλῶσσα αὕτη ὀλίγον διαφέρει τῆς Συρικῆς, ἦτο δὲ ἡ διάλεκτος τῶν ἀνωτέρων τάξεων τῆς Νινευὶ καὶ τῆς Βαβυλώνης.

Ἡ Μηδικὸς κλάδος εἰς τοῦτον ὑπάγεται μόνῃ ἡ Μηδικὴ Γλῶσσα λεγομένη ἄλλως Πελλί. Τὸ ἰδιῶμα τοῦτο ἐλαλεῖτο ἄλλοτε εἰς ὅλην τὴν δυτικὴν Περσίαν, τὴν Μηδίαν καὶ περὶ τὸν Τίγριν. Τὰ νομίσματα καὶ αἱ ἐπιγραφαὶ τῶν Σασσανιδῶν (δυναστείας Περσικῆς) εἶναι γεγραμμένα εἰς τὴν Πελλί.

Ἡ Ἀραβικὸς κλάδος, περιλαμβάνει τὴν Ἀραβικὴν, διακρινομένην εἰς ἀρχαίαν Ἀραβικὴν πρὸ πολλοῦ ἐκλείψαν, εἰς Ἀραβικὴν γεγραμμένην καὶ εἰς χυδαίαν Ἀραβικὴν

Ἡ γραπτὴ Ἀραβικὴ εἶναι ἡ γλῶσσα τοῦ Κορανίου, ἥτις πρὸ πολλοῦ ἤδη ἔπαυσε νὰ λαλῇται, μένει δὲ ὡς ἡ θρησκευτικὴ καὶ φιλολογικὴ γλῶσσα εἰς τὰ πλείοτερα Μωαμεθανικὰ ἔθνη. Ἡ ὥραιωτέρα τῶν γραμμάτων τῆς ἐποχῇ ὑπῆρξεν ἀπὸ τοῦ Θ'. μέχρι τοῦ ΙΔ'. αἰῶνος. Ἡ γλῶσσα αὕτη εἶναι μία τῶν πλουσιωτέρων καὶ ἐμφαντικωτέρων τῆς γῆς.

Ἡ χυδαία Ἀραβικὴ εἶναι ἡ ὁμιλουμένη γλῶσσα τῆς Ἀραβίας, Μεσοποταμίας, Συρίας, Αἰγύπτου καὶ ὅλης τῆς ἀρκτοῦς Ἀφρικῆς κλπ. Μολοντί δὲ διακρίνεται εἰς πολλὰς διαλέκτους, ἀλλὰ αἱ διαλέκτοι αὗται διαφέρουσιν ὀλίγον ἀπ' ἀλλήλας.

Ἡ Ἀβυσσινικὸς κλάδος περιλαμβάνει τὴν γλῶσσαν τῶν Ἀβυσσινῶν, διακρινομένην εἰς δύο ἰδιῶματα τὸ ἀξουμητικὸν καὶ τὸ ἁμαρικὸν. Τὸ πρῶτον διακρίνεται εἰς ἀρχαίαν γλῶσσαν, ἐκλείψαν καὶ σωζομένην ἤδη ὡς γλῶσσαν ἐκκλησιαστικὴν τῶν Ἀβυσσινῶν, καὶ εἰς νεωτέραν, ἥτις ὁμοῦ μὲ τὰ τῆς Ἀμαρικῆς εἶναι ἡ λαλουμένη σήμερον εἰς Ἀβυσσινίαν. Τὸ ἡμῖς τῶν λέξεων αὐτῶν εἶναι Ἀραβικαί.

6'. Γλῶσσαι Καυκασικαί.

Ἡ οἰκογένεια αὕτη διακρίνεται εἰς τρεῖς κλάδους, τὸν Γεωργιανόν, τὸν Ἀρμερικόν καὶ τὸν Ἀθσγριανόν.

Εἰς τὸν Γεωργιανόν κλάδον κατατάσσονται ἡ ἀρχαία Γεωργιανὴ καὶ ἡ νεωτέρα.

Ἡ πρώτη ἐξέλειπε πρὸ πολλοῦ καὶ σώζεται μόνον ὡς ἐκκλησιαστικὴ γλῶσσα, ἡ δὲ ἄλλη ἂν καὶ ἤρξιτο πολλὰ ἀπὸ τῆς Ἑλληνικῆς, Ἀρμενικῆς, Τουρκικῆς καὶ Περτικῆς, διαφέρει ὅμως ἀπ' ὅλα τὰ γνωστὰ ἰδιώματα.

Τὸ Ἀλφάβητόν τας σύγκειται ἐκ 39 γραμμάτων, ὧν ἐννέα φωνήεντα. Οἱ Γεωργιανοὶ μεταχειρίζονται δύο εἰδῶν χαρακτῆρας, τοὺς ἐκκλησιαστικούς, ὁμοιάζοντας ἐν μέρει τοὺς ἀρμενικούς καὶ τοὺς κοινούς, πλησιάζοντας τοὺς ῥουνικούς χαρακτῆρας. Ὁ ΙΒ' αἰὼν ἦτο ὁ αἰὼν τῆς ἀκμῆς τῆς γεωργιανῆς φιλολογίας, πλουσιωτάτης εἰς πρωτοτύπους συγγραφαί καὶ ἐχούσης πολυαριθμούς μεταφράσεις Ἑλλήνων συγγραφέων, ἐν αἷς ἡδυνάτο τις νὰ κάμῃ ἴσως πολυτιμωτάτας ἀνακαλύψεις. Εἰς τὸν κλάδον τοῦτον ἀνήκουσιν ἐπίσης αἱ διαλέκτοι τῆς Μιγγρελίας καὶ τῶν Λαζῶν, τῶν οἰκούντων περὶ τὴν Τραπεζοῦντα (1).

Ἡ Ἀρμερικὸς κλάδος περιλαμβάνει τὴν ἀρχαίαν Ἀρμερικὴν καὶ τὴν νεωτέραν. Ἡ Ἀρμενικὴ φιλολογία εἶναι μία τῶν μάλλον ἀξιοπεριέργων τῆς Ἀνατολῆς· χρονολογεῖται δὲ ἀπὸ τῆς Δ'. ἑκατονταετηρίδος καὶ ἔχει πλούσια ἱστορικὰ συγγράμματα. Τὸ ἀλφάβητόν τας ἔχει 38 γράμματα ἐξ ὧν τὰ 8 φωνήεντα. Ἡ σημερινὴ γλῶσσα τῶν Ἀρμενίων ἐμικρύνθη πολὺ τῆς μητρὸς τῆς.

Εἰς τὸν Ἀθσγριανόν κλάδον ὑπάγονται ὅσαι διαλέκτοι ὁμιλοῦνται εἰς Κιρκασίαν καὶ περιόλους τινας φυλάς. Τούτων ἡ κυριωτέον εἶναι ἡ λεγομένη Κιρκασιανή, ἥτις δὲν ἔχει οὔτε γένος οὔτε ἄρθρον καὶ εἶναι ἡ δυσκολωτέρα πασῶν τῶν γλωσσῶν διὰ τὴν προφορὰν τῆς, ὥστε ἀδύνατον εἰς Εὐρωπαίον νὰ προφέρῃ τὰς λαρυγγοπροφερόμενους αὐτῆς φωνάς.

γ'. Περσικαὶ Γλῶσσαι.

Εἰς αὐτὰς κατατάσσεται α.) ἡ Ζέρδη, γλῶσσα τῆς Βακτριανῆς, ὑπάρχουσα μέχρι Χριστοῦ. Εἰς ταύτην ἐγράψαν τὰ ἱερὰ βιβλία Ζερδ-αβέστα, τὰ ὅποια ἀποδίδονται εἰς τὸν Ζωροάστρην. Ἡ γλῶσσα αὕτη, ἥτις εἶναι ἡ μήτηρ τῶν διαφόρων Περσικῶν διαλέκτων, δὲν ἔχει οὔτε γένος, οὔτε πρόθεσιν· τὸ ἀλφάβητόν τας σύγκειται ἐκ τεσσαρακονταδύο γραμμάτων.

(1) Ταύτην δικαιοτέρον ἴσως ἠθέλαμεν ὀνομάσαι διάλεκτον τινὰ τῆς Νεοελληνικῆς.

β'). 'Η Παροι ή Φαρσι ήτοι ή παλαιά Περσική, πρό πολλῶν αἰῶνων ἐκλείψασα· καί

γ'). 'Η νεώτερα Περσική, θυγάτηρ μὲν τῆς παλαιᾶς, ἀλλὰ παραλκθούσα πολλὰ ἐκ τῆς Ἀραβικῆς καί τινα ἐκ τῆς Τουρκικῆς. 'Η φιλολογία τῆς ἤμαρ εἰς τὸν Ι. καί ΙΑ. αἰῶνα.

δ'. Γλῶσσαι τῶν Ἰνδιῶν.

Εἰς τὴν οἰκογένειαν ταύτην ὑπάγονται ὅσαι αἱ ἐκ τῆς Σανσκριτικῆς γεννηθεῖσαι γλῶσσαι, διαιρούμεναι εἰς γλῶσσας νεκρὰς καί εἰς ζῶσας.

Νεκραὶ γλῶσσαι εἶναι ἡ Σανσκριτικὴ καὶ ἡ Παλ. 'Η Σανσκριτικὴ εἶναι ἡ μήτηρ γλῶσσα τῆς Ἰνδικῆς οἰκογενείας καὶ ἅπαντος τοῦ Ἰνδο-Εὐρωπαϊκοῦ συστήματος.

Εἶναι ἡ ἱερὰ διάλεκτος τῶν Βραχμάνων καὶ ἡ κοινὴ ρίζα ὅλων τῶν Ἰνδικῶν γλωσσῶν. Τὸ ὄνομά τῆς σημαίνει *συμπαγής, τελεία*. Τὰ βεβαιότερα φιλολογικὰ μνημεῖα τῆς εἶναι, ὑπὸ τὴν ἐνεστῶσαν μορφήν τῆς, δεκαπέντε καὶ ἐπέκεινα αἰῶνας ἀρχαιότερα τῆς ἡμετέρας χρονολογίας. ἔχει 52 γράμματα. Αἱ κλίσεις τῆς ἔχουσι τρία γένη, τρεῖς ἀριθμούς καὶ ὀκτὼ πτώσεις. Αἱ συζυγίαι τῆς ἔχουσι τρεῖς φωνάς, ἐξ ἐγκλήσεως καὶ ἐξ χρόνου. Εἶναι εὐφωνος, γλυκεῖα, σαφὰ καὶ συνοπτικὴ. Τὰ ἀρχαιότερά τῆς μνημεῖα εἶναι αἱ Βέδαι, περιλαμβάνουσαι ὅλας τὰς ἀνθρωπίνους γνώσεις. Οἱ νόμοι τοῦ Μαρῶν, κώδικὲς πολιτικῆς καὶ θρησκευτικῆς τῶν Ἰνδῶν καὶ τὰ ποιήματα Ρωμαϊανὰ καὶ Μαχαβαράτα (1). Ἡ δὲ ἡ γλῶσσα αὕτη σπουδάζεται ὑπὸ μόνον τῶν Βραχμάνων καὶ τῶν σοφῶν τῆς Ἰνδίας. Ὁ λαὸς μεταχειρίζεται πάντοτε δημῶδη τινὰ διάλεκτον λεγομένην *πρακρί*.

'Η παλὴ ἦτον π. Χ. ἡ γλῶσσα τῶν Βουδιστῶν, σήμερον δὲ διατηρεῖται ὡς θρησκευτικὴ καὶ φιλολογικὴ γλῶσσα τῆς νήσου Κεϋλάνης, τῆς Ἰαπωνίας καὶ ἄλλων τινων μερῶν τῆς Ἰνδίας καὶ τῆς Κίνας.

Αἱ ζῶσαι τῶν Ἰνδιῶν διάλεκτοι φαίνονται ἅπασαι παρχόμεναι ἐκ τῆς Σανσκριτικῆς. Ἐν γένει δὲ τὸ ἡμῖς μέρος τῶν λέξεων τῶν εἶναι καθαρὸν Σανσκριτικόν. Τὰ κυριώτερα Ἰνδικὰ ἰδιώματα εἶναι πέντε, ὧν τὸ κοινότερον εἶναι τὸ λεγόμενον Ἰνδουστάνι. 'Η γλῶσσα τῶν Ἀβιγγάρων, κοινῶς Τσιγγάρων, εἶναι Ἰνδικὸν ἰδιῶμα, γεννηθὲν ἐκ τῶν εἰς τὸ βόρειον μέρος τῆς Ἰνδίας λαλουμένων διαλέκτων.

Εἰς τοὺς κλάδους Θηβετικὸν καὶ Ἰνδοσινικὸν ὑπάγονται διάφορα ἰδιώματα ἐπιχωρίζοντα εἰς τὴν ἀνατολικο-δυτικὴν Ἀσίαν. Ἐκ τούτων δὲ κυριώτερα εἶναι τὸ Ἀρακάν-θιρμάρ, γλῶσσα μονοσυλλαβικὴ σχεδὸν καὶ μὴ ἔχουσαν οὐδὲ κλίσεις, οὐδὲ συζυγίας καὶ τὸ Λαός-σαιμικόν, τοῦ ὁποίου τὸ ἀλφάβητον ἔχει 37 σύμφωνα καὶ 20 φωνήεντα.

Ὁ Σινικὸς κλάδος περιλαμβάνει τὴν Κου-βέρ, ἡ ἀρχαίαν σινικὴν, κλασικὴν ἥδη γλῶσσαν τῶν Σινῶν, εἰς ἣν εἶναι γεγραμμένα ὅλα τὰ παλαιὰ μνημεῖα καὶ τὴν Κουάρ-Χοά ἡ νεώτερον γλῶσσαν τῶν Σινῶν, διαιρουμένην εἰς πλείστας διαλέ-

κτους. Οἱ Σινοὶ δὲν ἔχουσι γράμματα, ἀλλὰ σημεία, ὧν τὰ μὲν ἀπλά, τὰ δὲ σύνθετα, καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι δηλωτικὰ ἐννοιῶν καὶ ὄχι φωνῶν. ἔχουσι 214 χαρακτῆρας ριζικούς· ὑπὸ τοὺς ὁποίους τάσσονται 40 χιλιάδες ἄλλων σημείων, ὧν μικρὸν μόνον μέρος εἶναι ἐν χρήσει.

Οἱ ἄλλοι κλάδοι τῶν Ἀσιατικῶν γλωσσῶν εἶναι ὁ Κορεηνός, εἰς ὃν κατατάσσεται ἡ Κορεηνὴ γλῶσσα λαλουμένη εἰς τὸ βασίλειον τῆς Κορέας καὶ τὰς παρακειμένας νήσους, πλησιάζει τὴν Σινικὴν, καὶ ὁ Ἰαπωνικός, περιλαμβάνων τὰς εἰς τὴν Ἰαπωνίαν καὶ τινας νήσους τῆς Ὠκεανίας λαλουμένας διαλέκτους. Τὸ ἰδιαίτερον χαρακτηριστικὸν τῆς Ἰαπωνικῆς εἶναι ὅτι ἔχει πλειοτάτας προσωπικὰς ἀντωνυμίας.

ς'. Ταταρικαὶ γλῶσσαι.

Διαιροῦνται αὗται εἰς τοὺς ἐξῆς κλάδους·
Τὸν Τουγγουζικόν
Τὸν Μογγολικόν καὶ
Τὸν Τουρκικόν.

ζ'. Σιθηρικαὶ γλῶσσαι.

Εἰς ταῦτα ὑπάγονται ὅσαι γλῶσσαι λαλοῦνται εἰς τὴν ἀρκτὸν Ἀσίαν. Οὐδεμία αὐτῶν εἰσέτι γράφεται· αἱ κυριώτεραι δὲ αὐτῶν εἶναι ἡ τῶν Σαμωϊέδων, ὀμιλουμένη καὶ εἰς τὴν Εὐρώπῃ ἀπὸ τοῦ πορθμοῦ τοῦ Βαϊγὰτζ, μέχρι τῆς Λευκῆς θαλάσσης· ἡ τῶν Καμψαδάλων, γλῶσσα τῆς Χερσονήσου Καμψάτιας, κλπ.

Γλῶσσαι Εὐρωπαϊκαί.

Αἱ παλαιαὶ καὶ νεώτεραι γλῶσσαι τῆς Εὐρώπης διαιροῦνται εἰς ἐξ οἰκογενεῖς διακεκριμένας, αἵτινες εἰσὶν Ἰθνηρικὴ, Κελτικὴ, Ἑλληνο-Λατινικὴ, Γερμανικὴ, Σλαβικὴ καὶ Οὐραλικὴ ἢ Φιννικικὴ.

Ἡ Ἰθνηρικὴ οἰκογένεια περιλαμβάνει τὰς παλαιὰς γλώσσας τῆς Ἰθνηρικῆς Χερσονήσου ὡς καὶ τὰς νεωτέρας διαλέκτους, ὅσαι ἐγεννήθησαν ἐξ αὐτῶν.

Ἡ κυριώτερα τούτων εἶναι ἡ Βασκικὴ (basque) γλῶσσα πλουσία καὶ εὐφωνος λαλουμένη περὶ τὰ πυρηναῖα. Αἱ συζυγίαι τῆς ἔχουσι ἑνδεκα ἐγκλίσεις. Γραμματικὸς τις Βάσκος ὑπελόγησεν ὅτι ἡ γλῶσσα αὕτη περιέχει 1,592,448,000 συλλαβὰς (ἡ Γαλλικὴ ἔχει μόνον 2,519,000). Τοῦτο δὲ, διότι ἕκαστον ῥῆμά τῆς κλίνεται κατὰ 26 διαφόρους τρόπους καὶ ἕκαστον ὄνομα δύναται νὰ μεταβληθῇ εἰς ῥῆμα.

Αἱ Κελτικαὶ γλῶσσαι διαιροῦνται εἰς δύο διακεκριμένους κλάδους, τὸν Γαελικόν, περιλαμβάνοντα τὴν Ἰρλανδικὴν καὶ τὴν Ἑρσην καὶ τὸν Κιμερικόν, εἰς ὃν ὑπάγονται ἡ Γαλλεϊκὴ (gallois) ἡ Κάτω-Βρεταννικὴ καὶ ἡ Κορνικὴ.

Ἡ Ἰρλανδικὴ εἶναι γλῶσσα πλουσία καὶ ἤμαρ κατὰ τὸν Ι. αἰῶνα μέχρι τοῦ ΙΔ'. 'Η δὲ Γαλλεϊκὴ ὀμιλεῖται σήμερον εἰς τὴν ἐπαρχίαν τῆς Γάλλης (Ἀγγλιὰ) καὶ εἰς τινα μέρη τῆς Σκωτίας.

'Η συγγένεια τῶν Κελτικῶν γλωσσῶν μετὰ τῆς Σανσκριτικῆς ἀπεδείχθη ἀναμφισβήτητος ὑπὸ τοῦ Κ. Πικτέ. Ἐπίσης ἔχουσιν αὗται μεγίστην ἀναλογίαν

(1) Ὁ ἡμέτερος Δημ. Γαλανός Ἀθηναῖος ἐπλούτισε τὴν Ἰνδολογίαν μὲ μεταφράσεις εἰς τὸ Ἑλληνικὸν συγγραμμάτων ἀγνώστων τῶς εἰς τοὺς σοφοὺς τῆς Εὐρώπης. Φυλλάδιον 40. Τομ. Β'.)

πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Λατινικὴν. Φέρομεν ἐπὶ παραδείγματι, τὸ πρῶτον ἐδάφιον τῆς Γενέσεως.

Ἑλληνική. Γενηθήτω φάος καὶ ἐγένετο φάος.

Γαελική. G'enuet pheor agg genneth pheor.

Γαλλεϊκή. Ganned fawld acy genit fawld κλ

Αἱ *Ἑλληνολατινικαὶ γλῶσσαι* διαιροῦνται εἰς τέσσαρας κλάδους, *Φρυγικὸν, Ἑλληνικὸν, Τυβέρη-νικὸν* (Ἑτρουσκικὸν) καὶ *Λατινικὸν*.

Εἰς τὸν *Φρυγικὸν κλάδον* ὑπάγονται ὅσαι διά-λεκτοι ἐκλείψασαι σήμερον ὁμιλοῦντο παλαί ποτε εἰς τὴν Ἑλάσσονα Ἀσίαν, τὴν Φρυγίαν, Τρωάδα, Λυδίαν, Θράκην καὶ Μακεδονίαν, καὶ ἐκ τῶν νεωτέ-ρων ἡ *Ἀλβανική*. Ἡ τελευταία αὕτη γλῶσσα συντίθε-ται κατὰ τὸν ἐξῆς τρόπον 1/3 ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς, 1/3 ἐκ τῆς Λατινικῆς, Κελτικῆς, Σλαβικῆς καὶ ἄλλων Εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν καὶ 1/3 ἀνήκον θεθαίως εἰς τὰς ἀρχαιοτάτας γλώσσας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Θράκης καὶ ἰδίως τὴν Πελασγικὴν (1).

Ὁ *Ἑλληνικὸς κλάδος* περιλαμβάνει τὴν ἀρ-χαίαν *Ἑλληνικὴν* καὶ τὴν νεωτέραν.

Ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ὁμιλεῖτο ἄλλοτε καθ' ὅλην τὴν ἑκτασιν τῆς Αὐτοκρατορίας τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάν-δρου, δηλ. ἀρ' ἐνὸς μὲν μέχρι Τίγρεως καὶ Εὐφρά-του καὶ Περσικοῦ κόλπου καὶ ἔως Αἰγύπτου, ἀρ' ἑτέ-ρου δὲ εἰς τὰ βόρεια περάτια τοῦ Εὐξείνου Πόντου, εἰς Ἰταλίαν καὶ εἰς ὅλην τὴν μεσημβρινὴν Γαλλίαν, ἔως τῆς εἰσβολῆς τῶν βαρβάρων.

Κατὰ τὴν μαρτυρίαν τῶν ΕΚ. Γκιζῶ καὶ Φω-ριέλ, κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας μ. Χ., εἰς ὅλας τὰς μεγάλας πόλεις τῆς μεσημβρινῆς Γαλλίας, οἷον τὴν Μασσαλίαν, (ἀποικίαν ὡς γνωστὴν τῶν Φω-κιάων), τὸ Λούγδουνον (Λυὸν), Ἀρλας κλπ. ἐννοοῦ-σαν καὶ ὁμιλοῦν ἀκόμη τὴν Ἑλληνικὴν. Εἰς Λού-γδουνον ὑπῆρχεν ἐπὶ Καλλιγούλα εἶδος τι ναοῦ τοῦ *Ἀθηναίου*, ἀφιερωμένον μόνον διὰ φιλολογικὰ γυ-μνάσματα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς ἑκτῆς ἑκατονταετηρίδος, ὅτε ἐπὶ τῇ προσ-κλήσει τοῦ Ἀγίου Καισαρείου οἱ πιστοὶ τῶν Ἀρλῶν ἤρχισαν νὰ ψάλλωσι μετὰ τῶν κληρικῶν, πολλοὶ τοῦ λαοῦ ἔψαλλον Ἑλληνιστί. Καθὰ ἀναφέρει ὁ Ἰούλιος Κάισαρ, οἱ Γαλλᾶται μετεχειρίζοντο Ἑλλη-νικὰ γράμματα. Καὶ σήμερον ἀκόμη εὐρίσκονται εἰς Γαλλίαν ἐπιγραφαὶ μαρτυροῦσαι τὸ πρᾶγμα. Γνω-στὸν, ὅτι μετὰ τὴν μεταφορὰν τῆς Ῥωμαϊκῆς Αὐ-τοκρατορίας ἀπὸ Ῥώμης εἰς Κωνσταντινούπολιν ὑπὸ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα ἐ-γένετο, ἀντὶ τῆς Λατινικῆς, ἡ ἐπίσημος γλῶσσα τῆς Αὐτοκρατορίας. Μέχρι λοιπὸν τῆς Ἀλώσεως, ἡ γλῶσσα αὕτη ἐπεκράτησεν εἰς τὸν κόσμον τριάκοντα περίπου ἑκατονταετηρίδας!

Εἰς ποῖον δὲν εἶναι γνωσταὶ ἡ τελειότης καὶ εὐ-

γένεια τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς, ἐπωνομασθείσης γλώσσης τῶν θεῶν;

Ἡ δὲ Νεολληνικὴ, κατὰ τὴν ὁμολογίαν καὶ αὐ-τῶν τῶν ξένων, εἶναι γλῶσσα πλουσία, εὐκαμπτος καὶ ἡ ἀρμονικωτέρα τῆς Εὐρώπης.

Κατὰ ποῖαν ἐποχὴν ἤρχισε νὰ σχηματίζεται ἡ Νεοελληνικὴ δὲν δύναται τις ἀκριβῶς νὰ ὀρίσῃ. Εἶ-ναι γνωστὸν ὅμως ὅτι ἀπὸ τοῦ ἑκτοῦ ἡδὴ αἰῶνος ὑπῆρχε κοινὴ τις διάλεκτος πλησίον τῆς παλαιᾶς καὶ κλασικῆς, ὡς ἡ χυδαία Λατινικὴ πλησίον τῆς γραπτῆς, ἥτις παραφθειρομένη βαθμηδὸν παρήγαγε κατὰ τὸν δέκατον αἰῶνα τὴν χυδαίαν γλῶσσαν, ἡ *Νεοελληνικὴν*. Περί τὰ τέλη δὲ μόνον τοῦ ἐνδε-κάτου αἰῶνος παρουσιάζονται μνημεῖα γραπτὰ τῆς Νεοελληνικῆς ἀποδεικνύοντα ὅτι τότε καὶ ἤρχισαν νὰ μεταχειρίζωνται αὐτὴν εἰς τὰ πεζὰ συγγράμμα-τα, προσδιωρισμένα πιθανῶς διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ. Ἀναφίρεται χρονικόν τι παγκόσμιον, Σύμῳνος τοῦ Σήθου, γεγραμμένον χυδαίᾳ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1070 ἔως τοῦ 1080. Ἡ γλῶσσά μας κυ-ρίως δὲν ἔχει διαλέκτους, ὡς ἡ ἀρχαία, τὴν *Αἰο-λικήν, Ἰωνικὴν, Δωρικὴν* καὶ *Ἀττικὴν*. Διαφέρει μόνον ἡ προφορὰ αὐτῆς, κατὰ τὰς διαφόρους ἐπαρ-χίας καὶ νήσους.

Ἡ καθαρωτέρα καὶ εὐγενεστέρα προφορὰ διεσώθη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ὅπου, ὡς μαρτυρεῖ Ἰταλὸς τις συγγραφεὺς σύγχρονος, αἱ γυναῖκες τῆς ἀνω-τέρως τάξεως ἐπὶ τῆς Ἀλώσεως ἀκόμη ἐλάλουν τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν.

Δυνάμεθα δὲ νὰ ὀνομάσωμεν διαλέκτους τῆς νεο-ελληνικῆς τὴν γλῶσσαν τῶν Τζακάνων καὶ τῶν Λαζῶν, εἰς ἣν εὐρίσκει τις πολλὰς ἀρχαίας λέξεις, ὡς θέλει εὐρεῖ τοιαύτας εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ λαοῦ τῶν Εὐρωπαϊκῶν παραλίων τῆς Μαύρης Θαλάσσης.

Ὁ *Λατινικὸς κλάδος* περιλαμβάνει τὴν *Λατι-νικὴν* γεννηθεῖσαν ἐκ τῆς ἀναμίξεως τῶν *Ῥοσκίων* ιδιωμάτων, Ἰταλικῶν τινῶν διαλέκτων καὶ τῆς Ἑλληνικῆς. Ἡ γλῶσσα αὕτη, ἔχουσα τὰ δευτερεῖα τῆς Ἑλληνικῆς, πλησιάζει τὴν *Σαρσκριτικὴν* πε-ριττότερον αὐτῆς. Ἡ λαμπροτέρα τῆς ἐποχῆς, ἦτον ἡ ἐποχὴ τοῦ Αὐγούστου, αἰὼν, ὅστις, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ σοφοῦ Ἐννίου, δὲν ἦτο εἰμὴ ἀπαύγα-σμά τι τῆς Ἀλεξανδρινῆς σχολῆς.

Ἡ Λατινικὴ γλῶσσα ἤρχισε νὰ ἐκτίπη πολὺ ἀπὸ τοῦ πέμπτου αἰῶνος. Ἔως εἰς τὰ μέσα τοῦ ΙΑ'. αἰῶνος ἦτον ἡ σπουδαία, διοικητικὴ καὶ ἐκκλησια-στικὴ γλῶσσα ἀπάσης τῆς Ἑσπερίας Εὐρώπης καὶ μέχρι τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἡ ἐπιστημονικὴ.

Κατὰ τὸν ΙΕ. καὶ ΙΣ'. αἰῶνα ἐπειράθησάν τι-νες ἐν Ἰταλίᾳ, νὰ ἀνακαταίσωσιν αὐτὴν ἐν ὅλῃ τῇ ἀρχαίᾳ αὐτῆς καθαρότητι, ἀλλ' ἐκοπίασαν εἰς μά-την, ὡς ἠθέλησαν νὰ πράξωσι τινες καὶ παρ' ἡμῖν διὰ τὴν Ἑλληνικὴν.

Ἡ Λατινικὴ δὲ γλῶσσα ἀποσυνθετομένη παρή-γαγε τὰς γλώσσας λεγομένας *Ῥωμάνας* περὶ ὧν ἐφεξῆς.

ΓΛΩΣΣΑΙ ΡΩΜΑΝΑΙ.

Αἱ γλῶσσαι αὗται διαιροῦνται εἰς γλῶσσαν τοῦ *Οὐλ.* ἐξ ἧς παρήχθη ἡ Γαλλικὴ, καὶ γλῶσσαν τοῦ

(1) « Δὲν γνωρίζω, λέγει ὁ Ἡρόδοτος, νὰ εἰπω ἀκρι-βῶς ποῖαν γλῶσσαν ὁμιλοῦν οἱ Πελασγοί. Ἀλλ' ἐννὸν πρέ-πη νὰ εἰπω, τεκμεριζόμενος ἐκ τῶν νῦν ἐτι ὑπαρχόντων Πελασγῶν, εἶχον οὗτοι γλῶσσαν θάρβαρον, ὡς καὶ τὸ Ἀτ-τικὸν ἔθνος, ὃν Πελασγικόν, ἀμα μετεβλήθη εἰς Ἑλληνι-κὸν καὶ τὴν γλῶσσαν μετέμαθε. Τὸ δὲ Ἑλληνικόν, ἀφ' ὅτου ὑπάρχει, φρονῶ, ὅτι πάντοτε μετεχειρίζετο τὴν αὐ-τὴν, ἀποσχισθὲν δὲ τοῦ Πελασγικοῦ κλπ.

Ὁκ ἢ τῆς Προβηγγίας, ἥτις παρήγαγε τὴν Ἰταλικήν, Ἰσπανικήν, Πορτογαλικήν καὶ Βλαχικήν.

1. Ἡ Ἰταλικὴ ἐσχηματίσθη κατὰ τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα· ἔχει δὲ ὑπὲρ τὰς εἰκοσι διαλέκτους, διαφερούσας τὴν μίαν ἀπὸ τῆς ἄλλης.

2. Ἡ Ἰσπανικὴ ἢ Καστελλανικὴ, σχηματισθεῖσα ἐπίσης κατὰ τὸν ἐνδέκατον αἰῶνα ὁμιλούμεν ἢ εἰς Ἰσπανίαν καὶ εἰς ὅλας τὰς παλαιὰς ἢ σημερινὰς ἀποικίας αὐτῆς ἐν τῇ Ἀφρικῇ, Ἀμερικῇ καὶ Ὠκεανίᾳ· εἶναι γλῶσσα πλουσιωτάτη καὶ ἀρμονικωτάτη καὶ γραμματικῶς ἡ αὐτὴ μὲ τὴν Πορτογαλικήν.

3. Ἡ Πορτογαλικὴ ἔλαβε τὴν γέννησίν της κατὰ τὴν αὐτὴν σχεδὸν ἐποχὴν μὲ τὴν Ἰταλικήν καὶ Ἰσπανικήν. Ἐκτὸς δὲ τῆς Πορτογαλίας ὁμιλεῖται εἰς ὅλας τὰς πολυαριθμούς ἀποικίας τῶν Πορτογάλων εἰς Ἀσίαν, Ἀφρικὴν, Ἀμερικὴν καὶ Ὠκεανίαν. Ἡ Πορτογαλικὴ εἶναι πλουσία, ἀρμονικὴ, γλυκεία καὶ σύντομος καὶ ἀκριβής.

Ἡ Βλαχικὴ, ὁμιλουμένη εἰς Βλαχίαν, Μολδαβίαν, Βεσσαραβίαν, Τρανσυλθανίαν καὶ εἰς μέρη τινὰ τῆς Οὐγγαρίας καὶ ὑπὸ τῶν λεγομένων Κουτσοβλάχων εἰς τὴν Ἑπείρον, εἶναι κράμμα τι τῆς Λατινικῆς, Ἑλληνικῆς, Σλαβικῆς, Γοθδικῆς, Τουρκικῆς καὶ ἐτέρας τινος διαλέκτου ἀναλόγου μὲ τὴν Ἀλβανικήν.

ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΟΪΛ.

Γαλλικὴ γλῶσσα.

Κατὰ τὸν πέμπτον καὶ ἕκτον αἰῶνα, ἤρχισε νὰ σχηματίζεται εἰς τὰς Γαλλίας χυδαία τις γλῶσσα, ἥτις κατὰ τὸν ἑβδομον μολαταῦτα αἰῶνα, διέφερε πολὺ ὀλίγον τῆς Λατινικῆς. Πολλοὶ σύνοδοι ἀπὸ τοῦ 813 ἐπιτάττουσιν εἰς τοὺς ἐπισκόπους νὰ κηρύττωσι τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν χυδαίαν γλῶσσαν. Τὸ ἀρχαιότερον δὲ μνημεῖον αὐτῆς εἶναι ὁ ἀπαγγελθεὶς ἐν Στρασβούργῳ, εἰς τὰ 842, ὅρκος ὑπὸ Λουδοβίκου τοῦ Γερμανικοῦ.

Ἐκτοτε ἤρχισαν νὰ γεννῶνται αἱ δύο γλῶσσαι τοῦ Οἰλ καὶ τοῦ Οκ, ὀνομασθεῖσαι οὕτω ὡς ἐκ τῆς διαφόρου προφορᾶς τοῦ Οὐί (ναί), ὅπερ πρὸς βορρᾶν τοῦ Λίγειρος (Loir) ποταμοῦ ἐλέγετο Οἰλ, καὶ πρὸς μεσημβρίαν Ὁκ.

Πρὶν τῆς κατακτήσεως τῶν Νορμανδῶν, κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ἑκατονταετηρίδα ἡ Γαλλικὴ, ἦτοι ἡ γλῶσσα τοῦ Οἰλ, ἦτον ἡ ἐν χρήσει γλῶσσα εἰς τὴν Αὐλὴν τῆς Ἀγγλίας καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς Σκωτίας.

Μετὰ δὲ τὴν κατάκτησιν τοῦ Γουλιέλμου τοῦ νόθου, ἐγένετο κοινὴ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, καὶ μόνον κατὰ τὸν ΙΑ' αἰῶνα ἀπηγορεύθη ἡ χρῆσις της ἐν ὀπιον τῶν δικαστηρίων καὶ τοῦ κοινοβουλίου. Αἱ κατακτήσεις τῶν Νορμανδῶν εἰσέγαγον τὴν γλῶσσαν ταύτην εἰς τὴν Πουλίαν καὶ τὴν Σικελίαν, μετὰ ταῦτα εἰς τὴν Ἀνατολήν, διὰ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ βασιλείου εἰς Ἱερουσαλὴμ τῷ 1099, καὶ ἄλλων ἡγεμονειῶν. Οἱ σταυροφόροι τῶν 1200 ἔφερον αὐτὴν εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὅπου ἐπεκράτησε μέχρι τοῦ ΙΓ' αἰῶνος. Συγγραφεὺς τις Ἰσπανὸς ἀναφέρει ὅτι εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ δηλ. κατὰ τὰ 1300, ἡ

Γαλλικὴ ὠμιλεῖτο εἰς τὴν Πελοπόννησον καὶ τὰς Ἀθήνας τόσον καλὰ, ὅσον καὶ εἰς Παρισίους. Ἀπὸ τοῦ ΙΓ' αἰῶνος παρεδέχθη αὐτὴν ἡ Ἰταλία, πρὸ πάντων δὲ ἡ Νεάπολις μετὰ τὰς κατακτήσεις τοῦ Καρόλου τῆς Ἀνδαγαυίας.

Ἡ μόρφωσις τῆς νεωτέρας γαλλικῆς γλῶσσης ἤρχισε νὰ γίνεταί κατὰ τὸν ΙΕ' αἰῶνα, ἐβελτιώθη δὲ πολὺ κατὰ τὸν ΙΖ'. καὶ ἐφθασεν εἰς τὴν τελειότητα τῆς ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ Λουδοβίκου ΙΔ'.

Γερμανικαὶ γλῶσσαι.

Ἡ οἰκογένεια αὕτη διαιρεῖται εἰς πέντε κλάδους, Τευτονικόν, Σαξωνικόν, Κιμερικόν, Σκανδιναβικόν καὶ Ἀγγλο-βρετανικόν.

Ἡ Τευτονικὴ ἢ Γερμανικὴ γλῶσσα διαιρεῖται εἰς πολλὰς διαλέκτους παλαιὰς καὶ νέας, ἐξ ὧν ἐμορφώθη ἡ νεωτέρα Γερμανικὴ, διαιρουμένη εἰς λαλουμένην καὶ εἰς γραπτὴν, τῆς ὁποίας πατὴρ εἶναι ὁ Δούθηρος.

Ἡ Γερμανικὴ ἔχει τὰς ἐξῆς διαλέκτους τὴν Ἑλβετικὴν, τὴν Ῥηνικὴν, τὴν Δαρουνικὴν περιλαμβανούσαν τὴν Βαβαρικὴν, Τυρολικὴν, Αὐστριακὴν κλπ. τὴν Φραγκοικὴν ἢ μεσαιὰν Γερμανικὴν (mittel deutsch), κλπ.

Ὁ Σαξωνικὸς κλάδος περιέχει διαφόρους Γερμανικὰς παλαιὰς καὶ νέας διαλέκτους καὶ ἐκ τούτου παρήχθη ἡ Νεερλανδικὴ γλῶσσα τῆς ὁποίας διάλεκτοι εἶναι ἡ Φλαμανδικὴ καὶ Ὀλλανδική. Αἱ ὁμιλούμεναι εἰς Πρωσίαν διάλεκτοι ἀνήκουσιν ἐπίσης εἰς τὸν κλάδον τούτον.

Σκανδιναβικὸς κλάδος. Εἰς τὸν κλάδον τούτον ἀνάγονται ὅλαι αἱ παλαιαὶ Γοθτικαὶ διάλεκτοι καὶ ἐκ τῶν σημερινῶν ἡ Νορβηγικὴ, Σουηδικὴ καὶ Δανικὴ.

Ἀγγλο-βρετανικὸς κλάδος. Εἰς τὸν κλάδον τούτον ἀνήκει ἡ παλαιὰ Ἀγγλοσαξωνικὴ γλῶσσα, ἥτις ἐξέλειπε πρὸ πολλῶν αἰώνων καὶ ἡ σημερινὴ Ἀγγλικὴ, ἥτις ἐσχηματίσθη ἐκ τῆς Ἀγγλοσαξωνικῆς καὶ Φραγκονορμανδικῆς, Κελτικῆς καὶ Ῥωμάνας. Τὰ παλαιότερά της μνημεῖα εἶναι τοῦ ΙΒ' αἰῶνος. Ἐγένετο γλῶσσα τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα ἐπὶ Ἐδουάρδου Γ'. ἐμορφώθη δὲ τελειωτικῶς εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Γλωσσογράφος τις ὑπελόγησεν ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ γλῶσσα ἐπὶ 43, 566 λέξεων, ἐδανείσθη τὰς 13,330 ἀπὸ τὰς Τευτονικὰς γλῶσσας· τὰς 29,854 ἀπὸ τὰς Ῥωμάνας· τὰς 88 ἀπὸ τὰς Κελτικὰς καὶ τὰς 294 ἀπὸ πηγὰς ἀβεββαίους.

Σλαβικαὶ γλῶσσαι.

Ἡ οἰκογένεια αὕτη δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς τρεῖς κλάδους.

Α. Τὸν Σλαβονικόν, περιέχοντα τὴν Σλαβονικὴν ἢ Σερβικὴν, ὁμιλουμένην ὑπὸ τῶν δυτικωτέρων Σλάβων, τῶν πλείων κατοίκων τῆς Αὐστρίας καὶ Τουρκίας. Ἡ φιλολογία της εἶναι παλαιωτέρα ὅλων τῶν ἄλλων Σλαβικῶν φιλολογιῶν, πλουσία καὶ πολυειδής. Τὸ ἀρχαιότερόν της μνημεῖον ἀναβαίνει εἰς τὸν ΙΒ' αἰῶνα. Εἶναι δὲ τοῦτο ἡ Ἰστορία τῆς Δαλματίας, γραφεῖσα εἰς τὰ 1170. Αἱ κυρι-

ώτεροι αὐτῆς διάλεκτοι εἶναι ἡ *Σερβική*, λαλουμένη εἰς Σερβίαν, Κροατίαν, καὶ κατ' ἄλλας διαλέκτους εἰς Βόσναν, Μοντενέγρον, Βαρούζαν κλπ. ἡ *Οὐσκούγκη*, λαλουμένη ὑπὸ τῶν λεγομένων Οὐσκούκων ἢ Μορλάκων· καὶ τὴν *Βουλγαρικήν* καλλιεργουμένην ἀπὸ τινος.

Γλώσσαι τῆς Ἀφρικῆς.

Αἱ γλώσσαι αὗται δύνανται νὰ διαιρεθῶσιν εἰς τέσσαρας μεγάλας κλάσεις, ἥτοι εἰς γλώσσας τῶν χωρῶν τοῦ *Νείλου*, τῆς *παραλλίου Νιγηρίας*, τοῦ *Ατλαντος* καὶ τῆς *μεσημβρινῆς Ἀφρικῆς*.

Εἰς τὴν πρώτην κλάσιν ἀνήκει ἡ ἀρχαία *Αἰγυπτιακή*, γλώσσα ἀρχαιοτάτη. Ἡ γλώσσα αὕτη, εἰς τὰ ἀρχαῖα τοῦλάχιστον στοιχεῖά της, εἶναι μονοσυλλαβική καὶ ἡ προσθήκη μονοσυλλαβῶν τιῶν, ἅτινα χρησιμεύουσιν εἰς τὸ νὰ φανερώσωσι τὸν ἀριθμὸν τοῦ προσώπου, τὴν ἐγκλίσιν καὶ τὸν χρόνον τροποποιοῦσι τὴν ἔννοιαν ἐκάστης πρωτοτύπου λέξεως. Διὰ νὰ τὴν γράψωσιν, οἱ Αἰγύπτιοι μετεχειρίζοντο συγχρόνως τρία συστήματα γραφῆς, τὸ *ιερογλυφικόν*, ἡ *ἱερὸν*, τὸ *ἱερατικόν* καὶ τὸ *δημοτικόν*.

Διὰ τὰ *ιερογλυφικά* μετεχειρίζοντο συγχρόνως εἰκοτικά σχήματα, παριστῶντα τὸ ἀντικείμενον αὐτό, ὅπερ ἤθελον νὰ φανερώσωσιν, καὶ *συμβολικά* ἢ *φωνητικά*, ἥγουν *ἀλφαβητικά*.

Ἡ *ἱερατικὴ* γραφὴ ἦτο συνοπτικὸς τρόπος τῆς *ιερογλυφικῆς*, καὶ ἐγράφετο συνήθως ὀριζοντίως· καὶ ἀπὸ τὰ δεξιὰ πρὸς τὰ ἀριστερά.

Ἡ δὲ *δημοτικὴ* συνέκειτο ἐκ σημείων ἀλφαβητικῶν, τὰ ὅποια παρελάμβανεν ἀπὸ τὴν *ἱερατικὴν*, καὶ τὰ σύμβολα μετεχειρίζετο μόνον διὰ νὰ δηλώσῃ ἱερὰ ἀντικείμενα.

Τὰ μνημεῖα ἅτινα μᾶς μένουσιν ἐκ τῆς γλώσσης ταύτης εἶναι χειρόγραφα τινὰ ἐπὶ παπύρου καὶ τινες ἐπιγραφαί, ὧν ἡ περιφημοτέρα εἶναι ἡ γνωρίζουμένη τῷ ὀνόματι *λίθος τῆς Ροζέτης*, ἀνακαλυφθεῖσα εἰς *Ροζέταν* ὑπὸ τοῦ Γάλλου Βουάρ κατὰ τὸ 1799. Φέρει κείμενόν τι Ἑλληνικὸν ἔχον ἀπέναντι μετάφρασιν αὐτοῦ εἰς τὴν Αἰγυπτιακὴν, γεγραμμένην διὰ τῶν δύο εἰδῶν τῶν χαρακτῆρων, ἅτινα ἦσαν εἰς χρῆσιν ἐν Αἰγύπτῳ. Τὸ μνημεῖον τοῦτο, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται σήμερον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ἐχρησίμωσεν εἰς τὸν Χαμπολιῶνα ὡς θάσις εἰς τὰς περὶ ἀναγνώσεως τῶν Αἰγυπτιακῶν γραφῶν ἀνακαλύψεις του.

Τὸ ἀρχαιότερον ἐκ τῶν Αἰγυπτιακῶν χειρογράφων, ἅτινα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον πραγματεύονται ὑποθέσεις ἱστορικὰς ἢ τελετὰς νεκρῆς, ἀναβαίνει, κατὰ τὸν Κ. Χαμπολιῶνα, εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ Μοΐριδος, δηλ. εἰς 3500 περίπου ἔτη.

Ἐκ τῆς παλαιᾶς Αἰγυπτιακῆς ἐσχηματίσθη νεώτερας γλώσσας, ἡ τῶν *Κόπτων*, ἔχουσα πολλὰς λέξεις Ἑλληνικὰς, Λατινικὰς καὶ Ἀραβικὰς· ἡ γραμματικὴ της ὅμως ἔμεινεν ἡ ἰδίᾳ. Ἡ γλώσσα αὕτη ἦτις ἐξέλειπε περὶ τὰ τέλη τοῦ 12'. αἰῶνος καὶ σήμερον εἶναι ἐκκλησιαστικὴ μόνον, εἶχε δὲ κυριώτερας διαλέκτους τὴν *Μεμφητικὴν* ἢ *Βαῖρικὴν*, καὶ τὴν *Θηβαϊκὴν* ἢ *Σαῖδικὴν*. Τὸ ἀλφάβητόν της συνέκειτο ἐκ τῶν 24 γραμμάτων τοῦ Ἑλληνικοῦ καὶ 6 γραμμάτων τῆς δημοτικῆς Αἰγυπτιακῆς γραφῆς.

Περὶ τῶν λοιπῶν ἰδωμάτων τῆς Ἀφρικῆς περιττὸν νομίζομεν νὰ ἐκτανθῶμεν ὡς ὀλίγον γνωστῶν. Ἐκ τούτων τὰ κυριώτερα εἶναι, ἡ λαλουμένη γλώσσα τῶν *Φουλάχιδων* ἢ *Φελλάχιδων*, ἡ *Βολογική*,

Εἰς τὸν κλάδον τοῦτον ἀνήκει καὶ ἡ *σλαβική* γλώσσα, ἡ καὶ *σλαβιάνσκα* λεγομένη, εἰς ἣν μετέφρασαν οἱ Ἕλληνες Κύριλλος καὶ Μεθόδιος ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικά βιβλία καὶ ἥτις σήμερον εἶναι ἡ ἐκκλησιαστικὴ γλώσσα τῶν *Ρώσων*. Ὁ πολυμαθὴς συμπολίτης μας Κ. Κ. Οἰκονόμος εἰς τι πόνημά του, ἐξήτησε ν' ἀποδείξῃ τὴν συγγένειαν τῆς γλώσσης ταύτης πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν. Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ, ἡ παλαιὰ σλαβική ἔχει γραμματικὴν ὁμοιότητα πολλὴν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν, καὶ κυριώτερον πάντων ἔχει τὸν δυνάμει ἀριθμὸν, εὐρισκόμενον ἐκ τῶν *Εὐρωπαϊκῶν* γλωσσῶν εἰς μόνην τὴν Ἑλληνικὴν. Ἡ σύνταξις τῶν ἐκκλησιαστικῶν βιβλίων ὁμοιάζει ἀκριβῶς τὴν τῶν ἡμετέρων, εἶναι δὲ μᾶλλον μετάφρασις κατὰ λέξιν.

Β'. Τὸν *Ῥωσικὸν κλάδον*, εἰς ὃν ὑπάγονται 1) ἡ σημερινὴ *Ῥωσικὴ γλώσσα*, (1) ἥτις ὁμιλεῖται καθ' ὅλην τὴν *Ῥωσίαν* καὶ μέρος τι τῆς *Γαλλικῆς* καὶ τῆς *Οὐγγαρίας*. ἔχει διαφόρους διαλέκτους, ὧν ἡ κυριώτερά εἶναι ἡ τῆς *Μικρᾶς Ῥωσίας*· 2) ἡ *κροατικὴ* καὶ 3) ἡ *βόρρη*. Αἱ δύο αὗται διάλεκτοι ἐπιχωριάζουσιν ἡ πρώτη εἰς *Κροατίαν* καὶ *Οὐγγαρίαν*, καὶ ἡ δευτέρα εἰς τινὰς *Σλαβικὰς ἐπαρχίας* τῆς *Αὐστρίας*, οἷον τὴν *Στυρίαν*, *Καρνιόλην* κλπ.

Γ'. Τὸν *Βοεμο-Πολωνικὸν κλάδον* περιέχοντα 1) τὴν *βοεμικὴν* διαιρουμένην εἰς πολλὰς διαλέκτους καὶ ὑποδιαλέκτους εἰς *Βοεμίαν* καὶ *Μοραβίαν*. Ἡ βοεμικὴ εἶναι γλώσσα πλουσία καὶ ἀρμονικὴ καὶ ἐπίσημος· ἄλλοτε. Ὁ Κάρολος Δ' εἶχε καταστήσει αὐτὴν γλώσσαν διπλωματικὴν καὶ σπουδαίαν τῆς *Γερμανίας*· καὶ 2) τὴν *πολωνικὴν*, γλώσσαν πλουσίαν καὶ εὐχον.

Δ'. Τὸν *Βενδο-Λιθουανικὸν κλάδον*, περιέχοντα γλώσσας ὀλίγον καλλιεργουμένας καὶ ὁμιλουμένας κατ' ἐπαρχίας τινὰς τῆς *Ῥωσίας* καὶ τῆς *Πρωσίας*. Αἱ γλώσσαι αὗται εἶναι μίγμα τῆς *Σλαβονικῆς* *Γοτθικῆς* καὶ *Γερμανικῆς*.

Οὐραλικά ἢ Φοινικικά γλώσσαι.

Εἰς ταύτην τὴν οἰκογένειαν ὑπάγονται α.) ἡ *Φινλανδικὴ* γλώσσα καὶ ἡ τῶν *Ἰαπόρων*· β.) ἡ τῶν *Τζερεμίσων* καὶ ἄλλων τινῶν οἰκούντων περὶ τὸν *Βόλγαν* ποταμὸν φυλῶν, γ.) ἡ *Οὐγγρική* ἢ *Ματζαρική* εἰς τὴν ὁποίαν ὅμως εὐρίσκονται πολλαὶ *Γερμανικαί*, *Σλαβικαί* καὶ *Λατινικαί* λέξεις. Εἰς τὴν οἰκογένειαν ταύτην πιθανῶς ν' ἀνήκωσιν αἱ πρὸ πολυῦ ἀπολεσθεῖσαι γλώσσαι τῶν *Οὔνων*, *Ἀβάρων*, *Χαζάρων* καὶ *Βουλγάρων*.

(1) Ἡ γλώσσα αὕτη εἶναι μία ἀπὸ τὰς πλουσιωτέρας καὶ τελειωτέρας· ἔχει μόνη τῶν *Εὐρωπαϊκῶν* γλωσσῶν γένος εἰς τὸν ἐνικὸν ἀριθμὸν τῶν παρωχημένων χρόνων τῶν ῥημάτων της κλπ.

ὁμιλουμένη ἀπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ μέχρι τοῦ Βαμ-
βακοῦ· ἡ Βερβερικὴ ὁμιλουμένη εἰς τὰς περὶ τὸν
Ἄτλαντα χώρας· αἱ διάλεκτοι τῶν Κάφρων, Ὀ-
τεντότων κλπ., καὶ αἱ Τρωγλοδυτικαὶ γλῶσσαι
ἀνήκουσαι εἰς τὴν κλάσιν τῶν Νειλικῶν γλωσσῶν (1).

Γλῶσσαι τῆς Ἀμερικῆς.

Ἐκ τῶν γλωσσῶν τοῦ μέρους τούτου αἱ σημαν-
τικώτεραι εἶναι·

α.) Μεξικανή, διάλεκτος πλουσία καὶ ἀρμονι-
κὴ καὶ ἐπιχωριάζουσα εἰς τὴν ἀρκτοφάν Ἰσπανικὴν
Ἀμερικὴν. Τὸ ἀλφάβητόν της στερεῖται τῶν φωνῶν
τῶν ἀντιστοιχοῦσων μὲ τὰ γράμματα b, d, f, g,
p, s, j, ll, n, τοῦ Ἰσπανικοῦ ἀλφάβητου. Αἱ λέξεις
της, καὶ αὐταὶ αἱ ἀπλαῖ, σύγκεινται πολλάκις ἐκ
15 καὶ 18 συλλαβῶν. Ἀναλογίαιτινες λέξεις συν-
δέουσι τὴν Μεξικανὴν μὲ τὴν Σινικὴν καὶ Ἰαπωνι-
κὴν. Οἱ Μεξικανοὶ μετεχειρίζοντο μέχρι τοῦ Ζ'·
αἰῶνος μ. Χ. τοὺς λεγομένους *Κνίπους* ἢ *κόμβους*
σχοινίων διαφόρων χρωμάτων διὰ νὰ διατηρήσωσιν
τὴν διήγησιν τῶν συμβάντων. Κατὰ τὴν ῥηθεῖσαν
δὲ ἐποχὴν εἰσῆξαν τὰ συμβολικὰ σημεῖα, (τὰ αὐτὰ
μὲ τὰ ἱερογλυφικὰ) τὰ ὅποια ἔφερον εἰς μεγίστην
τελειότητα.

β.) Ἡ *Περουβικὴ*, ἡ εὐγενεστέρα διάλεκτος
τῆς μεσημβρινῆς Ἀμερικῆς, ἐν χρήσει σήμερον εἰς
τὸ Περού, τὴν Πλάταν καὶ τὴν Νέαν Γρενάδαν ὄχι
μόνον παρὰ τοῖς αὐτοχθόνοις, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς
Ἰσπανοῖς τῶν ἀνωτέρων τάξεων. Ἡ γλῶσσα αὕτη
εἶναι γλυκεία, ἀρμονικὴ καὶ ποιητικωτάτη.

Γλῶσσαι τῆς Ὠκεανίας.

Δύο οἰκογένειαι ὅπως διακεκριμέναι εἶναι ἐν χρή-
σει εἰς τὸ μέρος τοῦτο. Ἡ μία αὐτῶν περιλαμβάνει
τὴν πληθὺν ἐκείνην τῶν ἀμόρφων γλωσσῶν, αἵ-
τινες ὁμιλοῦνται ἀπὸ τὰς φυλάς τῶν Μαύρων.

Ἡ ἑτέρα δύναται νὰ διαιρεθῇ εἰς πέντε μεγά-
λους κλάδους, ἀνταποκρινομένους πρὸς τὰς διαφο-
ρους φυλάς, παρ' οἷς λαλοῦνται αἱ γλῶσσαι αὗται·
εἶναι δέ·

1. Αἱ Μαλλιακαὶ καὶ Ἰαβανικαὶ γλῶσσαι.
2. Αἱ τῆς νήσου Κελέβης.
3. Ἡ τῆς Ταπροβάνης (Μαδαγασκάρ.)
4. Τῶν Φιλιππίνων νήσων καὶ τῆς Φορμόσας καὶ
5. Αἱ γλῶσσαι τῆς ἀνατολικῆς Πολυνήσιος.

Αἱ γλῶσσαι τῆς οἰκογενείας ταύτης εἶναι ὅλαι
συνδεδεμέναι πρὸς ἀλλήλας διὰ πολλῶν ὁμοιοτήτων
καὶ παράγονται ἀπὸ γλῶσσαν ἀρχαιοτάτην, ἥτις
δὲν σώζεται μὲν σήμερον, ἀλλὰ τῆς ὁποίας λείψα-
να πολλὰ ἔμεινον εἰς τὰς διαφόρους διαλέκτους των.
Πολλαὶ τούτων, λαλούμεναι εἰς ἀπεράντους ἀπο-
στάσεις ἢ μία τῆς ἄλλης, συγγενεύονται τοσοῦτον,
ὥστε ἤθελε τὰς ὀνομάσει τις διαλέκτους δύο γει-
τονικῶν ἐπαρχιῶν τῆς αὐτῆς ἐπικρατείας.

Ἡ κυριωτέρα τῶν γλωσσῶν τούτων εἶναι ἡ *Ἰα-*

βανικὴ, διαιρουμένη εἰς *παλαιὰν* καὶ *νέαν*. Ἡ πα-
λαιὰ *Καβὶ* ἐπὶ δέκα λέξεων περιέχει μίαν μόνην
μόνην παραγωγὴν Ὠκεανικῆς, αἱ λοιπαὶ εἶναι Σαν-
σκριτικά. Πλὴν διὰ τοῦ γραμματικοῦ της συστή-
ματος ἀνήκει ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν Ὠκεανικὴν
οἰκογένειαν. Ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς ΙΔ'. ἑκατονταε-
τηρίδος κατέστη ἡ σπουδαία γλῶσσα καὶ ἔχει
πλουσίαν καθ' ὅλα τὰ εἶδη φιλολογίαν.

Ἡ *Μαλλιακὴ* εἶναι ἐπίσης γλῶσσα ἀξία σημει-
ώσεως, διότι ὁμιλεῖται εἰς ἑκτασιν 3,000 λευγῶν.
Παρέλαβε καὶ αὕτη πολλὰς λέξεις ἀπὸ τῆς Σανσκρι-
τικῆς. ἔχει δὲ κώδικά τινα γεγραμμένον εἰς τὸν
ΙΓ'. αἰῶνα, πολλὰ φιλολογικὰ καὶ ἱστορικὰ μνη-
μεῖα, καὶ, τὸ πολυτιμότερον πάντων, μεταφράσεις
τῶν καλητέρων συγγραμμάτων τῆς ἀνατολικῆς φι-
λολογίας.

Εἰς ἐπόμενον ἄρθρον θέλομεν εἰπεῖ ὀλίγα τινα,
πρὸς συμπλήρωσιν τῆς πραγματείας ταύτης, καὶ περὶ
τῶν φιλολογιῶν ἐθνῶν τινῶν τῆς Ἀσίας, Ἀμερι-
κῆς καὶ Ὠκεανίας.

Κ. Π.

ΤΪΙΚΟΝ ΧΡΕΟΣ.

Ὁ κύριος Ἄστιγξ ἦτον ἔμπορος ἐπίσημος μεγά-
λης τινὸς ἐπαρχιακῆς πόλεως τῆς Ἀγγλίας. Ἐνυμ-
φεύθη νέος, καὶ ἔγεινε πατὴρ πολυαριθμοῦ οἰκογε-
νείας, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐξήσκει τὴν πατρικὴν του
ἐξουσίαν μὲ τραχύτητα καὶ ἰδιοτροπίαν, διότι εἶχε
βίαιον καὶ εὐερέθιστον χαρακτῆρα. Ἡ σύζυγος
αὐτοῦ, οὖσα τὸ πρωτότυπον τῆς γυναικείας γλυκύ-
τητος καὶ εὐγενείας, ἐσπούδαζεν ἀδιακώπως, διὰ
παντὸς πραιντικοῦ καὶ συμβιβαστικοῦ μέσου, νὰ
διατηρῇ τὸν ἄνδρα της εἰς καλὴν διάθεσιν πρὸς
ἑαυτὴν καὶ πρὸς τὰ τέκνα της, ἀλλὰ συχνάκις ἀπε-
τύγγανε καὶ εἰς τὰ δύο.

Κάρολος, ὁ πρεσβύτερος υἱὸς των, ἦτον ἐκ τῶν
παιδιῶν ἐκείνων τὰ ὅποια, ~~εὐαγέως~~ ὄντα ὁσάκις
κυβερνῶνται μὲ φρόνησιν καὶ ἡπιότητα, ἀφηνιά-
ζουν πάντοτε κατὰ τῆς ἐξασκήσεως ἐμπαθοῦς καὶ
αὐστηρᾶς ἐξουσίας. Ἦτον λοιπὸν ἀδύνατον ν' ἀπο-
φεύγῃ συνεχεῖς καὶ δυσαρέστους διενέξεις μὲ τὸν
πατέρα του, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν βαρυνμίαν καὶ
σκληρότητα ἀντέπασσαν ἀκαμπτον καὶ ἀτίθασσον
πεῖσμα. Τὰς δυστυχεῖς ταύτας ἐριδας κατέστησεν
ἐμπαθεστέρας ἡ πρόοδος τοῦ χρόνου· ὥστε, ὅταν
τὸ παιδίον ἔρθασεν εἰς δεκαπέντε ἐτῶν ἡλικίαν, ὁ
πατὴρ του, μετὰ σφοδρὰν τινα λογομαχίαν, καθ' ἣν
δὲν ἠδυνήθη νὰ τὸ φέρῃ εἰς συναίσθησιν καὶ ὑποτα-
γὴν, ἠναγκάσθη νὰ τοῦ κλείσῃ τὴν θύραν, καὶ νὰ
τὸ διατάξῃ νὰ μὴ φανῇ πλέον ἐμπροσθέν του.

Τοιαύτη ἦτον ἡ ὑπερηφάνεια καὶ ἡ ἰσχυρογνωμο-
σύνη τοῦ Καρόλου, ὥστε δὲν ἔχειράσθη νὰ ἐπα-
ναληθῇ τοῦ πατρὸς του ἡ διαταγή. Ἀσυλλόγιστος
ὡς ἦτον, ἀνεχώρησεν ἀμέσως πεζὸς εἰς Λονδίνον,
ὅπου φθάσας, μετὰ πολλὰς δυσκολίας καὶ κακου-
χίας, ἀπῆλθῃσε πλοίαρχόν τινα τῶν Ἀνατολικῶν
Ἰνδιῶν, γνώριμον τοῦ πατρὸς του, καὶ κατῴρωσε,
μὲ πολλὰς παρακλήσεις, νὰ τὸν πείσῃ νὰ τὸν δεχθῇ

(1) Περὶ τῆς γλώσσης τῶν ἀρχαίων Τρωγλοδυτῶν ὁ
Ἡρόδοτος λέγει· ταῦτα «Γλῶσσην δὲ οὐδεμίαν ἄλλην παρο-
μοίην νενομίκασι, ἀλλὰ τετρίγασι· καθάπερ αἱ νυκτερίδες.»